

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Utárolva: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— június 5.

(Az űrangyal és társai) *Juniga* ur olyan barátja a tót népnek, hogy a nép becsapásából élő űrangyal-társaságnak plébánosi áldásával szolgált és engedte, hogy az ő nevében folytassa éppen nem anyagi működését. Külömben is vettük észre, hogy az indemnitás vitájába obstrukciót végző urak megfélekedtek különösen a szegény oláh és tót nép egy igen nagy sérelméről, a mely miatt joggal haragudhatnak a magyarokra. Értjük azt a hallatlan uzsorát, árverésekkel és egyéb népnuzással dolgozó alávalóságot, amellyel a nemzetiségi bankok és apostolok törnek szegény „testvéreik” ellen. Ez az igazi elnyomás és rabszolgaság, melynek megszüntetésével a magyar állam aligha nem válnék nagyobb jóltevőjökké a nemzetiségeknek, mint a képviselőházban díkezős nemzetiségi nagyságos urak! — Mert ez az uzsora veszedelmesebb a máramarosi kazárokénál is!

(Szerencse, nagy szerencse.) *i* hát ez a szörnyű nagy szerencse? Az a fény, hogy mikor ügyének igaztalan voltát érzi, akkor a legokosabb ember is — megbutul. Tény, hogy az „Az Ujság”-ujság szerkesztőségében a magyar szellemi élet kitünőségei foglalnak helyet, a koalíció ellen írott cikkei mégis nem csupán maliciózusok, de irodalmilag is gyöngék, színtelenek, saját szavaikkal visszaverhetők és tönkre tehetőek. — A nemzetiségi képviselők kifakadásai is szörnyű esetlenek, alacsonyok, kisszerűek. Mert régi dolog, hogy „kit az Isten el akar veszíteni, annak esztét veszti.” Nem mondhatunk egyebet a köpködő osztrák sógorról sem. Szerencsénk tehát, hogy a nemzet ellenségei eszevesztettek, ha mi eszünkön járunk, velük hamar elbánunk, mert a nyugodt öntudat és az igazságos érzés viszont — erőt és szilárd-ságot ad.

Az osztrák álláspont.

— június 5.

Politikai körökből írják nekünk: Az osztrákoknak a magyar helyzet tel szemben elfoglalt álláspontja, amilyen értéktelen, éppen olyan oktalan. Ami mindenekelőtt is a nagy szempontot illeti, valamilyen csodálatos

eltévelyedés az, amikor a Lajthán túl a közös vámterület kérdésében a dualizmusnak és a 67-es alapnak egyik integráns, lényeges részét látják. Ez az álláspont teljesen képtelen. A Deák Ferenc alkotásának a vámterület közössége egyáltalán nem lényege, mert hiszen ez a törvény nemcsak azt mondja ki, hogy Magyarországot vámsorompók felállítására a pusztá jog megilleti, hanem egyenesen foglalkozik azzal az eshetőséggel is, hogy Magyarország gyakorlatilag is élni óhajt ezzel a jogával.

Az osztrák tévedés kiinduló pontja nyilván az, hogy 67-től mind a mai napig a vámterületi elkülönítés ideáját a függetlenségi- és 48-as párt, tehát a 67-es alapot is eltörölni óhajtó párt foglalta le magának s 67-es párt nem volt olyan, amely ráhelyezkedett volna a külön vámterület alapjára. Emellett a 48-as párt ezt a kérdést a múltban nem is mint gazdasági kérdést fogta fel, hanem nyíltan bevallotta, hogy a maga 48-as politikájának akar újabb lendületet adni a vámterület elkülönítésével.

Igy keletkezett odaát a tévhit, hogy a vámterület kérdése a dualizmus kérdése. Am ma, amikor a helyzet indikálja, hogy e kérdéseket alaposan, higgadtan rekonzideálják, e tévhitnek meg kellett volna, vagy meg kellene szűnnie.

Érdemben pedig a helyzet az, hogy a külön magyar vámtarifa beterjesztése dacára és a gazdasági javak szabad kicserélését semmiféle veszedelem nem fenyegeti. Magyarország 1917-ig a vámközösséget megszüntetni nem szándékozik. Másrészt is éríthetetlen az osztrák pártok siránkozása.

Oktalan az osztrák álláspont azért, mert ha Magyarországon azt látják, hogy Ausztria felzudul, ha a 67-es törvényben foglalt jogokat készülünk, vagy nem is készülünk érvényesíteni, akkor felette nehezzé teszi a 67-es alap magyar hiveinek politikájuknak az ország előtt való igazolását. És hogy ez Ausztriára veszedelmesebb lehet, azt éppen e pillanatban, a 48-as többség láttára, meg kellene fontolnunk.

Odaát legjobban kitűzték a Széll-Körber kiegyezés revideálását. Ebbe a

revízióba a magyar kormány belemeleg. Mert mi is akarjuk a revíziót. Annyiban, hogy a szövetség helyébe szerződés lépjen. A megállapodások gazdasági tartalmának revíziójától pedig nem félünk. Egyrészt azért, mert mint egyenjogú tárgyaló fél, csak azt fogjuk elfogadni, a mi érdekeinket nem sérti, másrészt pedig azért, mert a Wekerle-kormány szakértelme és ereje biztosítékot nyújt, hogy ez a tárgyalás érdekeink fel nem ismert sérelmével nem járhat.

Politikai hírek.

— **A magyar delegáció tagjai**, mint a „Bud. ud.” jelenti, pénteken délután 2 órakor az országház delegációs termében előértekezletre gyűlnek össze, amelyen a jelölések is meg fognak történni. A magyar delegáció alakuló ülése Bécsben szombaton délután 5 órakor lesz a magyar miniszterium bank utcai épületében. A magyar kormány részéről a miniszterelnök, a honvédelmiügyi miniszter és az ő Felsőháza szembélye körüli miniszter fognak a delegáció ülésén jelen lenni.

— **Wekerle Bécsben.** Félhivatalosan jelentik: *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma este Bécsbe utazik, hogy a magyar kormány képviselőjében részt vegyen a Vilmos német császár tiszteletére rendezendő ünnepségeken. Ezen alkalommal a király külön kihallgatáson is fogadja, hogy *Wekerle* bejelenthesse az indemnítási és ujone javaslatok elfogadását. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a miniszterelnök gazdasági kérdésekben az új osztrák kormánnyal is tanácskozni fog.

— **A kvótabizottság.** Ma este az összes pártok értekezletet tartottak, amelyen kijelölték a kvótabizottságokba küldendő tagokat, a Kossuth-párt *Pisztory* Mórt, *Báthány* Tivadar grófot, *Földes* Bélát, *Szabó* Kálmánt, *Mérey* Lajost, *Ugron* Gábort, a horvátok *Rauch* Pál bárót, az alkotmány-párt *Széll* Kálmánt és *Nagy* Ferencet, a néppárt *Rakowszky* Istvánt jelölte.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

(Saját tudósítónktól.)

— június 5.

Ráfeküdt a folyosóra az ünnep utáni hangulat. Már tíz óra s még alig van néhány képviselő a Ház folyosóján. Pont tíz

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc).

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— katonai

órákor megérkezik a Házba Wekerle miniszterelnök, a ki a társalgóba siet és tárgyalást kezd a nemzetiségek vezérével, Mihályi Tivadarral. A folyosón mindjárt híre megy a létrejött megállapodásnak, mely szerint a nemzetiségek részéről csak egy szónok beszél, ha a magyarok nem szólnak közbe. Tekintettel arra, hogy a felvétel enyhe mindenfelé elfogadják. Kiadják a jelszót s megkezdődik az ülés.

Justh Gyula az ülést pont tizkor megnyitja. Elparentálta Lukács Gyulát. Felsorolja érdemeit és indítványozza, hogy a Ház fejezze ki jegyzőkönyvileg részvétét; egyben kéri, hogy a Ház hagyja jóvá az elnök intézkedését, a meenyiben koszorút helyeztetett el Lukács Gyula ravatalára. A Ház hozzájárul. Megdöbbenését fejezi ki a Ház a spanyol királyi pár ellen intézett merénylet fölött és örömeinek ad kifejezést a királyi pár megmenekülése fölött. Jelenti továbbá, hogy Batthyány Tivadar gróf lemondott a pécsi, Polónyi Géza pedig az ungvári mandátumáról és felhatalmazást kér, hogy a választások iránt, a pécsi, az ungvári és a Lukács Gyula halálával megüresedett Körmenyi kerületben intézkedhessék. Jelenti továbbá, hogy Kovács Pál képviselő kifogást emel báró Jungenföld képviselőmegválasztása, mert a törvény értelmében — mivel magyarul nem tud — nem választható. Még egy érdekes bejelentést tesz, nevezetesen azt, hogy összes nemzetiségi képviselők lemondanak bizottsági tagságaikról, a mit a Ház eljenzéssel vett tudomásul. Következő az összehírdetlenség bizottság tagjainak eskütétele, miután azonban nincsenek jelen, holnapra halasztják: Következik.

az indennitási javaslat

tárgyalása.

Vlád Aurél: Méltatlankodik, hogy a nemzetiségi pártot nem ismerik el a parlamentben, holott az angol parlament az ilyeket elismeri.

Horvay Miklós: Közjogilag csak magyar nemzet van itt. (Helyeslés.)

Vlád Aurél: Olyan közjogot nem ismer. (Nagy zaj.)

Az indennitást nem fogadja el.

Molnár János a nemzetiségi támadásokat utasítja vissza. Rátér a koalícióra, melyben a néppárt elveit felfüggesztette, de mihelyt a koalíció megszűnt, a néppárt érvényesíti a programját és jelesen az egyházpolitikai törvények revízióját.

Rakowszky István személyes kérdésben szól. Juriga Nándor támadásaira válaszul. Bella Mátyás pánszláv agitátort sohasem támogatta, sőt tudtával nem is ismeri. (Zaj a nemzetiségek között.) Hlinka András 98 ban csakugyan fellépett néppárti programmal, de ünnepélyesen kijelentette, hogy nemzetiségi vállatásairól lemond. Ő konferált vele ebben a kérdésben. Ennyi az ő összeköttetése a tótokkal.

Elnök: Miután egyetlen szónok sincs feljegyezve; a vitát bezárja.

Hoitsy előadó: Nem szól részletesen csak bejelenti, hogy Kovács Ernő határozati javaslatot nem fogadja el.

Elnök: Elrendeli a szavazást.

A Ház nagy többséggel elfogadja az indennitási javaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

Következik Juriga indítványa, melyet elvetnek.

Következik a részletes tárgyalás.

Ráth Endre jegyző olvassa a címet. A Ház elfogadja hozzá olvassák az összes szakaszokat s a Ház csekély módosítással, melyet előadó javasolt, elfogadja a javaslatot részleteiben is.

Elnök szünetet ad.

Szünet után

következett az

ujoncjavaslat tárgyalása.

Bakonyi Samu előadó: Hangsúlyozza a véderőbizottság meggyőződését, mely szerint ezen javaslatok megszavazása nem jelenti az 1805. június 23-án kimondott katonai követelmények félretételét. A politikai

helyzettől folyik, hogy most jóakaratu bírálat után a javaslatot megszavazzuk. Most meghozzuk az áldozatot, hogy a nemzeti munka eltorlasztott útját szabaddá tegyük. Hiszünk és reméljük, hogy ez a jó indulatunk viszonzásra talál. Most a romok eltakarításának munkáját folytatjuk, de reméljük, hogy következhet az építés munkája. Kéri a javaslat elfogadását. (Eljenzés.)

Elnök: Szólásra senki sem jelentkezett. Következik a szavazás. A Ház egyhangulag elfogadja az ujoncjavaslatok megállapításáról szóló javaslatot, melyet részleteiben is elfogadnak.

A részletes vita során felszólt **Vajda Vajvod Sándor:** Támadja a függetlenségi pártot, mert elveit feladta. A bécsi ház intézésére a többség bérenez lett.

Elnök: Rendre utasítja a szónokot azért a vádért, hogy a többség Bécsnek bérence. (Helyeslés.)

Vajda Sándor: A nemzetiségek mindig akartak katonát, de mivel a kormány iránt bizalommal nem viseltetnek, ezt a törvényjavaslatot nem fogadják. A kormány a nemzetiségi törvényt nem tudja végrehajtani.

Elnök: figyelmezteti a szónokot, hogy ragaszkodjék a tárgyhoz.

Vajda: Ez a kormány a Bánffy-Szell rendszert akarja inauguralni. (E pillanatban általános derűtség közepette felugrik helyéről báró Bánffy Dezső szólásra jelentkeznek.)

Báró **Bánffy Dezső** hevesen támadja a nemzetiségeket. Hivatkozik arra, hogy a külföldön sehol sincs annyi joguk a nemzetiségeknek, mint Magyarországon. Szóval büszke az ő sokat emlegetett rendszerére, mert a nemzetiségi szónokok most is bebizonyították, hogy az velők szemben nagyon bevált Nemzetiségi pártot a Házban elismerni nem szabad. (Általános helyeslés.)

Vajda viszontválasza után a Ház az ujoncjavaslatot elfogadja, mire az ülés véget ér.

A tisztviselők kérelme.

A létesítendő tisztviselőtelep ügyében beküldték hozzánk a következő megszívlelendő sorokat:

A város legközelebbi közgyűlésén fog szóvá tételni azon beadvány, melyet a tisztviselőtelepet létesíteni szándékozók Kazinczy Gábor táblabíró vezetése alatt csütörtökön nyújtottak át küldöttségileg a város polgármesterének.

Ezen beadványban tudvalevőleg a tisztviselők azon terület átengedését kérelmezik a várostól, mely a bábaképezde háta mögött terül el, és a jelzett célra, nemcsak a tisztviselők, de a város saját érdekeit is tekintve: különösen alkalmas.

Volt ugyan szó arról, hogy ezen térségen idővel, vagyis majd akkor, ha a bábaképezde környéke teljesen kiépül egy modern parkot létesítendő a város, — de ez az idő beláthatatlan messze van és előrelátható, hogy a mily kihasználhatlanul hevert ez a terület máig, ép oly kevésbé fog értékesíteni a jövőben is, ha csak át nem engedjük azt a szorgalmas tisztviselők gondozó kezének.

Parkot ugyanis nem szoktak a város végén létesíteni; annak a város legbelső terein van helye, és ily fér fog a jövőben is találtatódni, majd ha lesz rávaló pénzünk.

Most egyelőre azon kell lennünk, hogy a kérdésben forgó terület lehető legcélszerűbben használtassék fel.

Erre nézve pedig sohasem fog oly kedvező alkalom kínálkozni, mint a jelenlegi, mert ha a derék tisztviselők ezen területet beépítendik, ezáltal nemcsak egy értékes csinos telephez jutunk, a mi mindenestre

kedvesebb látványa leend szemünknek, de az építkezés által az egész környék nyerni fog értékben, mert tudvalevő dolog, hogy a nagyobb forgalom az ingatlanok értékelését idézi elő, már pedig a célbavett telep igen jelentékeny és új-irányu forgalmat fog előidézni.

Másrészt ezen építkezés folytán a városnak a temetőnél kitorkolló vége természetes folytatást nyerend az állomás felé, miáltal a város természetes fejlődésének egészséges ösvény nyitnak.

Kívánatos lenne, ha a döntésre hivatott város atyák e kérdést oly beható tanulmányozásra méltatnák, — a minőt ezen igen fontos ügy megérdemel.

Weszprém beigtatása.

Küldöttségek tisztelgése.

(Saját tudósítónktól.)

— június 5.

Immáron két nap választja el csak a két törvényhatóságot az installációs ünnepségektől. **Weszprém Zoltán** főispán puritán és szerény egyénisége meggátolta ugyan azt, hogy a beigtatás külsőképen is a szeretet és nagyra-becsülés minden jele között történjen meg, — mindazonáltal az előkészületekből ígérve a csütörtöki nap sokáig emlékezetes ünnepe lesz Debrecen és Hajdúvármegye törvényhatóságának.

A rendező bizottság elnöke, **Vecsey Imre** főjegyző hivatalosan is közli már az ünnepség sorrendjét. Eszerint a virágokkal izlésesen feldiszitett közgyűlési teremben **Kovács József** polgármester nyitja meg a közgyűlést, amely után **Weszprém Zoltán** főispán megtartja székfoglalóját. A bizottsági közgyűlés nevében valószínűleg **Kiss Albert** tart üdvözlő beszédet. A közgyűlés befejezése után **Weszprém Zoltán** főispán a városházán levő főispáni szobába vonul és ott fogadja a küldöttségeket.

Dr. Varga Elemér polgármesteri titkárnál folyton jelentkeznek küldöttségek. Eddig körülbelül 25 küldöttség tiszteleg majd a főispánnál, aki a megyéből érkező tisztelgéseket is a városháza főispáni szobájában fogadja.

A bankettre nagyszámmal jelentkeznek. A rendező-bizottság ez uton is kéri az ívtartókat, hogy a jelentkezők neveit szerdáig közöljék vele. A bankett déli 1 órákor lesz a „Bika“-szálló disztermében.

Egyébként a megye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órákor, a városé 10 órákor lesz, a küldöttségek fogadtatása 11 órákor kezdődik.

A városi rendkívüli közgyűlésre a következő meghívót küldték szét:

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága **Weszprém Zoltán** ur ó méltóságának beiktatása céljából a folyó 1906. évi június hó 7 ik napján — csütörtökön — d. e. 10 és fél órákor a városháza nagytermében „rendkívüli közgyűlést“ tart. Tárgy: 1. A m. kir. Belügyminiszter urnak 4427—1906. élnöki szanu leirata. **Weszprém Zoltán** urnak, Hajdu vármegye és Debrecen sz. kir. város főispánjává történt legkegyelmesebb kinevezetéséről. 2. Főispáni beiktatás.

A felfüggesztett rendőrtisztviselők.

A fegyelmi választmány felmentő határozata.

(Saját tudósítónktól.)

— június 5.

Hosszas vajadás és vizsgálat után ma végre a közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya elé került a januárban felfüggesztett rendőrtisztviselők ügye.

A felfüggesztés oka eléggé ismeretes. Kovács Gusztáv volt megyefőnök elpáholása után az erőszakosságokban tobzódó Kristóffy volt belügyér nem elégedett meg Vég Gyula főkapitány felfüggesztésével, hanem elrendelte még, hogy K. Tóth Mihály rendőrkapitány, Szócs Lajos, Bardóc András rendőrbiztosok, Orosz László, Acs Nagy Ferenc rendőrfogalmazók és Nagy Imre polgári biztos függesztessenek fel állásuktól és fegyelmi vizsgálat alá vonassanak.

Kovács József polgármester Kristóffynak hozzáérkező felfüggesztő rendelete folytán a vizsgálat vezetésével Vecsey Imre főjegyzőt bízta meg

A vizsgálat hosszadalmasságát a nagy számban jelentkező tanúk kihallgatása okozta. A vizsgálat során csupán csak annyi szivárgott ki, hogy a tanúk nagyobbára kedvezően vallottak és a felfüggesztett rendőrtisztviselők teljes rehabilitálása várható.

A közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának mai ülésén Vecsey Imre főjegyző, vizsgálóbiztos referálta az ügyet. Dr. Magoss György t. ügyész indítványa lényegében az, hogy a vizsgálat szüntetésébe és az iratok irattárba téessenek. — A főügyési indítvány terjedelmes indokolása egyenként kiterjeszkedik mindegyik felfüggesztett rendőrtisztviselő állítólagos szereplésére és oda konkludál, hogy a felfüggesztett rendőrtisztviselők egyike sem ludas abban, hogy Kovács Gusztávot a néptömeg elpáholta.

Azon közrendőrökre vonatkozólag, akik ellen Kristóffy szintén vizsgálatot rendelt el, — a főügyési indítvány azt tartalmazza, hogy határozathozatal végett az iratokat tegye át a választmány elsőfokú hatóságához, Kovács József polgármesterhez.

A főügyési indítványhoz érdemben nem történt hozzászólás. Mindössze Kovács József polgármester vetette fel azt az eszmét, hogy a fegyelmi választmány, tekintettel arra, hogy a vizsgálat alá vont közrendőröknél fegyelmi kihágást nem állapított meg a vizsgálat, egyúttal ezeket is mentse fel és kérje meg a belügyminisztert, hogy ezt a határozatot fogadja el érvényesnek.

A fegyelmi választmány tökéletesen egyetértve a főügyési indítvánnyal és indokolásával, titkos szavazás útján úgy határozott, hogy azt egyhangulag elfogadja.

Ilyentépen a meghurcolt rendőrtisztviselők erkölcsileg teljesen rehabilitálva vannak. Állásukba való visszahelyezésük még a belügyminiszteri jóváhagyástól függ, mert törvény értelmében a visszahelyezésre csak az jogosult, aki a felfüggesztést elrendelte.

A közrendőrök fegyelmi ügyében Kovács József polgármester a legrövidebb idő alatt határozatot hoz. Az összes felmentő határozatokat aztán a felebbezésre szánt határidő bevárása nélkül nyomban felterjesztik a belügyminiszterhez azzal a kéréssel, hogy jóváhagyásáról sürgősen értesítse a fegyelmi választmányt és a városi tanácsot.

Az annyi port felvert Kovács Gusztáv ügy utolsó aktái is lezárultak tehát ezzel. Requiescat in pace . . .

KÖZIGAZGATÁS.

× **Hivatalos órák az anyakönyvi hivatalnál.** A nyári hónapokban az anyakönyvi hivatal is megváltoztatja hivatalos óráit. Az újrend értelmében délelőtt 8—1 óráig dolgoznak az anyakönyvi tisztviselők.

× **Debrecen májusban.** Kovács József polgármester jelentése szerint az elmúlt május hónap letartóztatott Debrecenben 216 egyént, akik közül hatot az ügyészségnek adott át a rendőrség. Iparigazolványt kapott 59 egyén és ezen a címen 760 korona folyt be ipariskolai célokra a házipénztárba. A katonai létszám volt: közőshadseregbeli 1840 ember 619 lóval, — m. kir. honvédségbeli 996 ember 167 lóval.

× **Az adózó Debrecen.** A pénzügyigazgatósági jelentés szerint Debrecen lakossága befizetett május hónap egyenes adóban 143217 koronát, 60000 koronával többet, mint a múlt év e hónapjában, hadmentességi díjban 539 koronát, bélyegjévedékben 46527 koronát, jogilletékben 19633 koronát, díjjévedékben 1265 koronát, dohányjévedékben a vármegye fogyasztásával együtt 167802 koronát, határvámjévedékben 15023 koronát, fogyasztási és italadóban 25000 koronát. Fizetési halasztást 9 esetben engedélyezett a pénzügyigazgatóság.

× **Debrecen közegészsége.** Május hónapban a közegészségi viszonyok sokkal kedvezőbbek, mint az előző hónapokban. A közigazgatási bizottság elé terjesztett főorvosi jelentés különösképen kiemeli, hogy minden járványos betegség megszűnt s fertőző bajok is csak szorványosan fordultak elő. Ami járványos megbetegedés előfordult, az a pusztá-Macson április hónapban dühöngött kanyaró maradványa volt.

× **Népesedési és házasságkötési statisztika.** Az elmúlt hónap született a város területén 109 fiúgyermek, 97 nő, összesen 206. Ezzel szemben elhaltak 87 fiú, — és 81 nőgyermek, összesen 168. A szaporodás tehát 38. Itt említhetjük meg, hogy az elmúlt hónapban összesen 77 pár lépett házasságra.

Irodalom és Művészet.

Csokonai Lapok. A Morvay Zoltán által kitűnően szerkesztett, diszesen kiállított szépirodalmi havi folyóirat júniusi száma is változatos, gazdag tartalommal jelent meg. A Csokonai kultuszt e számban Ferenczy Gyulának a Kisfaludy Társaság évkönyvéből átvett „Csokonai-Emlékezete” című tanulmánya képviseli. A folyóirat előfizetési ára egy évre 5 k., negyedévre 2 k. 50 fill., egy hónapra 90 fill.

Egyesületek.

Ülés a kamaránál. A kamara kereskedelmi osztálya tegnapi d. u. 3 órakor tartotta ülését Szentkirályi Tivadar elnöke alatt, melyen több fontos keresk. érdekű ügy készítettet el a legközelebbi közgyűlésre. Így megállapította az ülés azon határokat melyek között az ipari alkalmazottak jutalmazásához hasonlóan a kereskedelmi alkalmazottak jutalmazása is rendszeresíthető volna. A postatakarék fiókoknál szám nélküli befizetési lapok forgalomba bocsátása iránt mely kérelem már egyszer visszautasított s postatakarékpénztári igazgatóság által újolag lépések tételét javasolja. Az első debreceni takarékpénztár mozgalmát, mely az ország összes pénzüzeteteinek az országos szövetségbe való belépése iránt indított az osztály örvendetes tudomásul veszi s e cél és mozgalom támogatását javasolja, és képviselőit az értekezletre kiküldi. Ezekon kívül számos fontos kihágási és kereskedelmi peres ügyben állapította meg szakvéleményét hatóságok és bíróságok részére. Végül egy debreceni kézizálogület díjai és övadáka tekintetében adott hatósági megkeresésre véleményt a szakosztályi gyűlés.

A kedélyes öngyilkos.

Rakoncátlan golyók.

(Saját tudósítónktól.)

— június 5.

Elkerülhetetlen, hogy ne kedélyes oldaláról fogja fel mindenki azt az öngyilkosságot, amelyet ma követett el a nagyerdő évszázados fáin között egy fiatal timársegéd. Igaz ugyan, hogy revolvergolyó behatolt a testébe, de viszont nem lehet letagadni, hogy saját lábán ment el azután a közkórházba és olyan nyugodt hangon, mintha az természetes volna, amit elmondandó volt, bejelentette, hogy két revolvergolyóval jelent meg a színen, tehát vegyék fel a betegek közé és távolítsák el a golyókat.

A szerencsés len timársegéd igen nagyon szerelmes volt. Gyöngye mentéség annak, aki ezzel akarja érthetővé tenni végtelen elhatározását.

Tudósítónk így mondja el a különös módon végződött öngyilkosságot:

Kora délután két hatalmas, egymásután következő dördülés reszkettette meg a nagyerdő vén fáinak koronáját. A lövések a erdő nyugoti irányából hangzottak. Miután az erdőben levő katonai lögyakorló tér felől allandóan hangzik a dördülés, a nagyerdőn üdülők napirendre tértek a két, bár erősebben hangzó fegyverdurránás felett.

Pedig ezáltal öngyilkosság történt. Uri Lajos timársegéd fordította maga ellen revolverét és kétszer mellébe lőtte magát. Mindkét golyó mélyen behatolt a testébe, de ez nem gátolta meg abban, hogy gyalog bemerjen a közkórházba. Ott megállította a boncterm küszöbén és nyugodt hangon elmondta, hogy néhány perccel előbb két golyót röptetett mellébe.

Természetesen a közkórházban nyomban ágyba fektették a sajtóságon szivós természetű öngyilkost és értesítették a rendőrséget.

Uri Lajos azt vallotta kihallgatása során Kovács Kálmán rendőrfogalmazónak, hogy szerelmi bánat miatt emelt fegyvert maga ellen.

Az öngyilkost még az est folyamán megoperálták és a golyókat eltávolították. Ha nem jön közbe semmi komplikáció, — felgyógyulása biztos.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— június 5.

Ma egy ur pottyán ki abból
S jól megüti a sulypontját,
Holnap szegény kis lány vérért
Motor kerekei ontják.

Most a szikrák egy menyecske
Uj kalapját hogy meggyújtják...
S ez a hóhér-vasut nyugton
Igy folytatja napi útját!

Mélyen tisztelt Dobieczy ur
S jeles direktorka Láber,
Ne játszanak életünkkel,
Ember élet nem kaláber!

A holt idény elején.

— június 5.

A nyár varázsteli hónapja Junius, forróságot lehel szét a természetben, fejlődik, virul, érik minden.

A nap perzsel hevével s az ember az árnyékot keresi.

Pár hát mulva bezárutnak az iskolák kapui s az idegőld szobák poros levegője elől a gyermekek végre a szabad természetbe kivonulnak.

Valami sajátos, bódító érzés száll az ember lelkébe, kábul a melagségtől, a test izzad, pihenésre, nyugalomra vágyik.

A holt idény elején érezzük, hogy csak rövid idő már s benne vagyunk ebben a kellemetlen helyzetben, melyből nincs szabadulás, a nagy természet követi a maga örök törvényeit, melynek az ember vakon engedelmességre tartozik.

Nem csak az ember érzi ezt a nagy változást.

Minden élő teremtménynek mintegy megszibbad ez idő alatt a képessége, valami sajátos lustaságot érzünk, olyat, mintha mély álomban járnánk, melyből a felébredést várjuk.

Majd megtelnek a fürdő helyek, sorra egymás után, megkezdődik a gondtalan élet, az édes semmit tevés.

A kinek pénze lesz, jól eltöltheti az idejét, mert hiába, semmi nélkül is lehet pihenni, de élvezni csak az tud, kinek a pénz is rendelkezésére áll.

A holt idény holtnak látszik, de kapzsi, könyörtelen mégis, főleg pénz dolgában.

A ki akar, tehát élvezhet is a holt idényben.

— a —

— **Juniális.** A halápi községi iskola e hó 10 én, a halápi állomás közelében, jótékony célu nyári mulatságot rendez. Beléptidij: Családjegy 2 kor 40 fill. Személyjegy 80 fill. A tiszta jövedelem szegény iskolás gyermekek ingyen tankönyvekkel való felszerelésére fordítatik. A debreceni nagy állomástól a Haláp felé menő vonat indul délután 4 óra 13 perckor és este 8 óra 24 perckor. A halápi állomásnál kalauzok fogják az érkező vendégeket a mulatság színhelyére vezetni. Kellemetlen idő esetén tágas, fedett helyiség áll a t. közönség rendelkezésére.

— **A magyar szerb barátkozás.** A szerb dalosoknak debreceni és a magyar újságíróknak belgrádi tartózkodása megvetette alapját a magyar-szerb szövetkezésnek. A gondolat első ízben magyar újságíró agyában született meg. Ez okból, bár a szerb dalosok debreceni tartózkodásával kapcsolatos ünnepek lezajlottak, nem lesz érdektelen napvilágra hozni azt a táviratot, amelyet Belgrádból küldtek tegnap este a szerb és magyar hírlapírók. A távirat tartalma a következő:

A mai napon szerb testvéreikkel lélekben egybeforrott magyar újságírók szívből fakadó üdvözlőket küldik a Debrecenben időző szerb dalárdának, akik magyar földön ugyanazt a missiót teljesítik amit a magyarok Belgrádban s melynek csak áldásos gyümölcsei lehetnek. A hajduk nemes városát viszont a szerbek köszöntik tuláradó szívvel. A magyar és szerb hírlapírók nevében **Gelléri Mór** az Otthon kor alelnöke és **Csurcsis István** a szerb újságírók tiszteletbeli elnöke.

Itt említjük meg, hogy a tegnap este elutazott szerbek az új folyamán Püspökladányról a következő lelkeshangu sürgönyvel adtak visszhangot benső érzelmeikről: „**Márk Endre** Debrecen. Éljen a szerb-magyar barátság.”

— **Az urkocsis versenyek.** A urkocsis-egylet igazgatósága újabban úgy határozott, hogy a májusról elhasznált tavaszi ügétő versenyeket e hó 23 és 24 én tartja meg egyes fogatokra nevezni e hó 12 ig lehet. A négyes fogatra tegnap este zárult a nevezés váratlanul kedvező eredménnyel. Beneveztek **Bárány Sennyei István** gróf Keglevich Gyula, **Kohner Vilmos**, **Liptay Béla**, **Veeszy Zoltán**, **Gróf Ferenc**, ifj. **Korniss Ferenc**. Az ügétő-meeting fényesen igérkezik.

— **Hangverseny a nagyerdőn.** A debreceni vidéki gör. katolikus egyház hívei, a saját templom alapjuk javára június hó 30 án a nagyerdei Dobos pavillonban nagyszabású hangversenyt rendeznek. Az eszme a műhelytelep személyzetéből indult ki, de a rendezésbe a város legelőkelőbb férfiai is bevonatván, rendkívül szélesterü mozgalmat jelent. A táncmulatsággal egybekötött hangverseny részleteit legközelebb fogjuk hozni.

— **Finn-ugorok Debrecenben.** A magyarral rokon nemzeteknél lelkes szeretettel fogadnak minden olyan tervet, amely azt célozza, hogy Magyarország híres vidékeit és különösen a híressé vált Hortobágyot megismerjék. Ilyenformán leginkább Debrecen éri az a kitüntetés, hogy vendégeit láthatja a külföldről Magyarországra ránduló idegeneket. Alig ócsudolt fel a város abból a mámorból, amelyet a szerb dalosok debreceni tartózkodása okozott, már is egy újabb látogatás közelgéséről lehet számot adni. **Liipola György** Budapesten élő finn szobrász udvarias levélben jelentette be ma a város tanácsának, hogy egy nagyobb finn-ugor csoportja hó 16 án Debrecenbe érkezik, hogy a Hortobágy szépségeit és kultúráját tanulmányozza. A városi tanács természetesen közölte nyomban a finn-ugor csoport megbízottjával, hogy magyaros vendégszeretettel, várja a rokon nemzet fiait. — Együttal megbizta **Oláh Károly** kultur tanácsost, hogy a fogadtatás részleteit állapítsa meg. A Hortobágyon **Király Gyula** fogja kalauzolni finn ugor vendégeket. A finn-ugorok debreceni tartózkodása két napra fog terjedni. 16-án este a budapesti győrvonattal érkeznek Debrecenbe, 17-én reggel kimennek a Hortobágyra, délután visszatérnek Debrecenbe, hogy este a „Bika” szálló dísztermében rendezendő nagy hangversenyt meghallgassák. — A hangverseny részletes műsora még nincs megállapítva.

— **Felhívás a kerékpározókhöz.** Felkérünk a következő sorok közzétételére: Felkérem mindazon kerékpáros urakat, kik a Szent Erzsébet Egyesület által rendezendő Virág kocszi korzón díszített kerékpárral részt ohajtanak venni, szíveskedjenek ebbeli szándékukat legkésőbb f. hó 7-ig csütörtök estig nálam (Darabos utca 16.) bejelenteni. Az elnökség megbízásából **Zelinger Ede**.

— **A darabontság átka.** Szegény darabontok! Ha egyáltalán kedvük volna arra, hogy dal: zengjenek a költővel, bizonyára elénekelnék bus sóhajjal, hogy ezután már hol lehetnek nyugvóhelyet. Bizony, nagyon szomorú sorsuk van azoknak, akik merő haszonlesésből, kigunyolva minden jobb érzést a nemzet letörésére esküdött darabont uralomnak csuszó mászó szolgáivá szegődtek. Mert most az egyszer a magyar nem felejt el mindent olyan könnyen és a sajtó seb bosszuvágyával üldözi örök homályba a darabont uralom bérenceit. Hogy pedig ne legyen mindaz, amit itt elmondunk, olybá tekinthető, mintha pusztán hatást akarnánk vadászni és rugni még egyet a meghalt ordasokon, — hát minden kommentár nélkül írjuk ide azt a pikáns izü hirt, hogy az ipolysági ügyvédek mozgalmat indítottak **Dr. Várady Sándor**, a debreceni ügyészből oda törvényszéki bírónak kinevezett egykori tisztes darabont — bojkottálására.

— **Sóvágó rokona.** A híres rablógylkos rokona **Sóvágó Gábor**, a város terü letéről örökre kitiltott egyén. A hirhadt alak az éjjel a Garai-utca 14. sz. a házban bemászott a sógorasszonyához, **Molnár Lajosné**hoz és az alvót fojta atni kezdte. A felriadt menyecske segélykiáltásaira figyel messé lett szomszédok mentették meg. Sóvágót letartóztatták.

— **Rossz életnek, rossz a vége.** Világéletében könnyelmű, lelkiismeretlen ember volt **Lente Balázs** hajdunánási ember. A házát földjét nyomta a sok teher, de ő nem javult meg. Míg a felesége élt, vaiabogy csak volt, de hogy a szegény asszony e halt és két gyermekével magára maradt, dabra került mindene, ő maga pedig zsellérházba szorult. Csak 180 koronája maradt, amelyet a bősörményi adóhivatalban felvett. Elkéseredésében el is verte. Otthon a két kis gyermekét a hugával elküldte a piacra. — Azt mondta ő is utánuk megy és ruhát vesz a gyerekeknek. Míg ők a ruhásboit előtt várták, felakasztotta magát. — Mire észrevették már meghalt.

— **Orfeum a Bikában.** **Grünau Poldi** az ambiciózus orfeum-direktor a debreceni nagygényű közönség szórakoztatására ki tűnő és előkelő gárdát szervezett. A műsor starja **Gyárfás Dezső** komikus, aki „**Berger Zsigá**”-jával és egyéb pompás kupléival teljesen belopódzott a publikuma szívébe. A többi számok is egytől egyig élvezetesekek és mulattatók. Holnap **Berger Zsigá** és **namája (Gyárfás és Grünau)** mutatkoznak be a közönségnek.

— **Damjanich unokahuga szükségben.** Kevesen tudják, hogy **Damjanich János** tábornoknak, a szabadságharc győzhetetlen hősének több testvére volt, köztük **Damjanich Mária** is, aki **Vonk János** főszolgabíróhoz ment nőül. A vértanu legjobban szerette ezt a hugát, akivel állandó levelezésben állott, mikor Olaszországban állomásozott. **Damjanich Mária**nak több gyermeke volt, akik közül azonban csak öv. dr. **Kicsin Györgyné**, egy nagylaki ügyvéd özvegye él. **Damjanich** vérbeli unokahuga tizenöt év óta özvegy s egyetlen felnőtt leánya van. Utóbbi időben **Damjanich** unokahugát az özvegyi gondok között súlyos szívbaj támadta meg s tíz hónapot töltött a kórházban. Most már felépült, de idegyöngye, amit csak fokoznak az özvegyi vállára szakadó súlyos életgondok. Kicsinné, hogy egyetlen leányát és önmagát fontartihassa, fölakarja ajánlani a magyar kormányának ama becses **Damjanich** ereklyéket, amiktől a legsúlyosabb gondjai között se vált meg és ruhatárosnői állásért folyamodott **Justh Gyulához**, a képviselőház elnökéhez. Hiszük, hogya nagy függetlenségi párt, valamint **Justh Gyula** felkarolják a szegény elhagyott özvegyet s nem engedik végszükségben elpusztulni **Damjanich** tábornok legkedvesebb testvérenek az édes gyermekét.

— **Házasságkötések és kihirdetések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a mult hét folyamán házasságot kötöttek: **Dorsch Hugó**—**Trnka Ilonával**, **Bárány György Miklós**—**Pásztor Máriaival**, **Fülöp Lajos**—**Riczinger Máriaival**, dr. **Hencz Károly**—**Kerekes Annával**, **Nagy Sándor**—**Lovas Máriaival**, **Kandi Antal**—**Gábel Juliánnával**, **Füstös János**—**Kiss Eszterrel**. Ugyanezen idő alatt kihirdetés végett jelentkeztek: **Pincés István**—**Cseke Zsófiával**, **Morvay András**—**Kerecsi Erzsébettel**, **Molnár István**—**Jenei Zsuzsánnával**, **Nagy József**—**Donogán Kláraival**, **Mányák Gergely**—**Krasznai Zsuzsánnával**, **Farkas László**—**Dessindil Máriaival**, **Buza István**—**Zsoldos Juliánnával**, **Biró Péter**—**Székely Máriaival**, **Márföldi András**—**Biró Zsuzsánnával**, **Király Jenő**—**Czebe Rózáival**, **Barna János**—**Véber Jolánnal**.

— **Szerelmi dráma.** Halálal végződő szerelmi dráma történt vasárnap reggel 7 óra tájban Budapesten az Erzsébet-körút 50. számú házban. A házban szolgált **Szekeres Mária** 18 éves cseléd, akivel hosszabb idő óta udvarolgotott **Braunhart Marton** szobafestő. A leány azonban nem igen hajlolt a legény szavára és szívesebben fogadta a

lakatos udvarlását. Ezt megtudta Braunhardt és felszólította a leányt, hogy hagyjon fel csapodárságával. A leány erre kereken kijelentette, hogy nem kívánja tovább folytatni Braunhardtal az ismeretséget. A bsalódott legényt e nem várt válasz annyira lesújtotta, hogy nagy dologra határozta el magát. Revolvert vásárolt és vasárnap reggel lesbe állott az Erzsébet-körút 50. számú ház kapuja alatt. 7 óra tályban a leány piacra akart menni. Amikor a kapuhoz ért, eléje ugrott Braduhardt és ezzel a kiáltással:

— Összetörted a szívemet, most halj meg te is! — a leányra sötétte revolverét. golyó a leány jobb halántékán találta és vértől elborítva, eszméletlenül össze esett. A legény azután maga ellen fordította a fegyvert és föbe lőtte magát. Mind a két sebesültet a mentők a Rókus-kórházba szállították, Braunhardt még tegnap meghalt, a leány pedig haladglik.

— **Ötvenkét gyermek apja.** A Budapesti Napló írja: Szeged városa körül él az a derék ember, akit a teremő ötvenkét gyermekkel ajándékozott meg. Az ötvenkét gyermek közül négy meghalt, a többi mind él erőben és egészségben. — A nagy tiszaparti város mellett, Henczfalván esodálják most ezt az atyafit, neve szerint Székely Zsigmondot, aki 51 éves fejjel négyszer házasodott s négy felesége ajándékozta meg ennyi gyermekkel. — Utóbb született két gyermekével telt ki a negyvennyolc. E két gyermekről már Székely uram nem gondoskodhatik szegény ember létére. Így a legújabb jövevények tartásának, nevelésének a gondját az állam a nagyváradi gyermekmenedékre bízta. A gyermekokaság közül 31 fiú és 17 leány. Közöljük a hirt, amely ebben formában kissé valószínűtlenül hangzik és kevés marad a valószínűsügből akkor is, ha a különös számadatoknak az aritmetika tudományának segítségével — utána számolunk. Legföljebb úgy képzelhető el a szokatlan gyermekáldás, hogy Székely uram évről-évre következetesen ikrekkel gyarapította a családját. Legfőbb valószínűség azonban amellelt szól, hogy a Budapesti Napló hencfalvi tudósítója — tévedett.

— **Felhívás Debrecen város iparosaihoz.** Miután a Piac utca 27-ik szám alatt (városi bérház) uri és nőidivat áru üzletemet megnyitottam, ezzel kapcsolatosan mindenféle magyar ipari készítményeket is raktáron tartok és annak elárúsítását, közvetítését elvállalom. Felhívom tehát azon tisztelt iparos mestereket, akik ilyesmikkel foglalkoznak és készítményeiket forgalomba hozni óhajtják, hogy üzletemben jelentkezni sziveskedjenek. Tisztelettel Aszmann Ferenc. 273-8-3.

— **Halál az éjjeli szálláson.** Tegnap este London Sámuelné József kir. her. utca 63 szám alatt levő szálláadásán meghalt Weisz Abrahám talmud segédtanító öreg 77 éves ember; ma reggelre halva találták ágyában. Értesítették a rendőrséget s a ker. orvos megvizsgálva konstataálta, hogy végegyen-gülésben huoyt el az aggastyán. Holttestét kiszállították a közokórházba.

— **Megtámadták a rendőrt.** Az éjszaka Viadár Menyhért csavargó a III. osztályu váróteremben aludt, mikor pedig Somogyi Kálmán rendőr költögtetni kezdte, hirtelen torkoan ragadta és fojtogatta. A veszedelmes embert nagynehézben megkötözték. Az Árpád-téri embervásárban ma délelőtt Balogh János és Szabó János nevű csavargó füttyökösökkel támadták Bőszörményi Károly rendőrt, akit meg is ütöttek a karján. A két jómádárt letartóztatták.

— **Népesedés.** A mult hét folyamán a m. kir. anyakönyvi hivatalnál összesen 47 születést 24 fiú, 23 leány és ezzel szemben 40 halálozást jelentettek be. Így a lakosság száma e héten természetesen uton 7-el növekedett.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert legjobb bajusznövesztő és apolószer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen, Kossuth-utca. 107-x17.

x **Modern üzlet Debrecenben.** Ed-dig nem létezett irányu üzlet nyílt meg a Piac utca 27-ik szám alatt (Városi bérház.) A cég tulajdonosa Aszmann Ferenc kinek mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

x **A légzőszervek** vannak óghajlatunknál fogva mindennemű betegségeknek (megtámadásnak) legjobban kitéve s így legtöbb esetben szorulnak orvosi segélyre. Szükséges ennél fogva ezen betegségek ellen hatásos gyógyszert alkalmazni és úgy az orvosi kar, mint a szenvedő emberiség örömmel fogja üdvözölni, hogy sikerült a „Sirolin-Roche“ nevű creosot készítményt előállítani, amely a légzőszervek összes megbetegedésénél legjobbnak bizonyult s úgy a súlyosabb, mint pedig a könnyebb természetű hurutos bántalmakat aránylag a legrövidebb idő alatt megszüntette. A „Sirolin-Roche“ csökkenti a köpetet, emeli az étvágyat és megszünteti az erőcsökkenést, amellelt ezen szer igen kellemes ízű és nélkülöz minden mérgegtartalmat. „Sirolin-Roche“ kapható minden gyógyszerárban.

x **Nincs többé hajhullás.** Kipróbált, legjobb szesz hajhullás ellen az Iziz hajszesz. Két-három heti használat után a leg-erősebb hajhullás tökéletesen megszűnik. — Olcsósága miatt mindenki használhatja. Ara csak egy korona. Kapható használati utasítással Debrecenben Szilcz Ferenc gyógyszerárban, Piac-utcán.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Sóvágó János bűnpöre.

Méliusz-téri rablógyilkosság.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Ötödik nap.

(Saját tudósítónktól.)

— május 5.

Négy napi tárgyalás után még semmi biztos tény. Sóvágó János tagad és erélyesen védekezik, a tanuk vallomása részben jelentéktelen, részben kétes értelmű. Az egyik lerontja a másikat. Ma kihallgattak tizenegy tanut, akik között kettő van, aki felismerte a bűnjelként szereplő kalapot, mint a vádlott tulajdonát. A kettő közül az egyiknek megesketését felfüggesztette a törvényszék. A többi 9 tanu vallomása — bár valamennyi terhelő jellegű — ugyszólván minden alap nélküli.

Csak most látszik meg igazán, hogy a rendőrség milyen megbocsáthatatlan felületességgel, mennyire fejtellenül végezte a nyomozást az ügyben. Azok a bizonyítékok, melyeket nagy ügyvel bajjal összehalmozott, amelyek a vádlott bűnössége mellettl szólnának, olyan erőtlenekek, hogy a védő érveivel szemben törpe semmiséggé zsugorodnak.

Egyébként a mai tárgyalásról tudósításunk a következő:

Tanukihallgatások délelőtt.

Pont 9 órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást. Az első tanu Szénásy Károly máv. kalauz lényegtelen vallomást tesz. Eles

Lajos máv. kalauz elmondja, hogy látsból ismeri Sóvágót.

— Emlékszik ön arra, hogy november 6-án este Sóvágó bejött Bőszörményből Debrecenbe azon a motorvonaton, melyen ön szolgálatban volt?

— Nem emlékezem rá, hogy láttam volna.

Balogh István bőszörményi rendőr elmondja, hogy Sóvágót ismeri.

— Tudja-e mért lett Sóvágó letartóztatva?

— Igen, gyakran volt ott, mert a csend biztos ur hívatta.

— Emlékszik e valami kisvárdai rablásra, amiért Sóvágót is elővették.

— Nem emlékszem.

— A debreceni ügyben történt letartóztatása előtt látta e Sóvágót?

— Igen, előtte való napon. Akkor a csendbirtos elküldött hozzá, hogy hívjam fel. Felkerestem Sóvágót, aki azt felelte, hogy felmegy. Délután felmentem a városházára és láttam ott Sóvágót, aki várta a csendbirtost.

— Ismerte Sóvágó kalapját?

— Igen, egy fekete posztókalapját ismertem.

— Aznap, amikor maga behívta Sóvágót a városházára, milyen kalapja volt?

— Fekete, óska, viseltes posztókalap volt az.

— Hát hogyan van az, hogy a többi tanul mind zöld kalapját láttak?

— Én nem tudom, hogyan van az, a többi rendőr azt állítja, hogy zöld kalapja volt, én sohasem láttam őt zöld kalapban.

— Sóvágó, micsoda fekete kalap az, amit ez a rendőr említ?

— Vaa nekem otthon egy óska, fekete kalapom. Dr. Kardos védő indítványára a törvényszék elrendeli a fekete kalap beszerzését.

Karsay András esendőrörsvezető elmondja, hogy ismeri Sóvágót. Letartóztatása előtti napon megjelent a csendőrörson, amikor egy zöld kalapot viselt.

— Ugyanazt a zöld kalapot viselte Sóvágó mindig.

— Teltétlenül ugyanaz volt.

Két zöld kalapot mutatnak föl előtte, melyek közül kiválasztja azt a kalapot, melyet állandóan viselt, s melyet a gyilkosság helyszínén találtak.

Sóvágó e tanu vallomására kijelenti, hogy nem láthatta azt a kalapot az órsvezető a fején, mert akkor, amikor bekísérte őt a bűnügyi osztályra, látta ott a bűnjel kalapot.

Varga Ferenc cigány, aki ebben az ügyben le volt tartóztatva.

— Kivitték magát a kórházba, Palkához.

— Igen.

— Szembesítve volt akkor már a két Ajtai és Sóvágó?

— Nem tudom. Engem eleresztettek és én örültem.

Ajtai József és fia, kik szintén le volt tartóztatva, lényegtelen vallomást tesznek. Ezután az elnök 5 percre felfüggeszti a tárgyalást.

Balács József.

Szünet után legelőbb Balács Józsefet hallgatták ki, aki elmondja, hogy mint járőr-mester ismeri Sóvágót, ismerte, amikor kijött a Szamosujvárról a fogházból sokszor figyelte.

— A debreceni rablást megelőzőleg, mikor látta ön a vádlottat?

— November hó 5-én ittasan jött be az irodába, de én kiutasítottam, mert faltett kalappal és bottal jött be. Ez a rablás előtt 2 nappal volt.

— Milyen ruhában járt Sóvágó?

— Egyszerűen, parasztosan, rövid téli kabátban.

— Ismerte a kalapját is?

— Igen, mert a rossz embereknek megszoktam jegyezni a kalapjukat, így Sóvágó kalapja is tettem jelet azért, mert azt gondoltam, hogy még erre lesz szükségem, mivel a tolvajok, ha szaladnak, vagy valamely

gaztettet követnek el, a kalapot veszítik el legelőbb.

— Mikor és ki tartóztatta le Sóvágót?

— November 7-én magam tartóztattam le Sóvágót, a debreceni rendőrség táviratára. Délután 10 órakor elmentem hozzá, mélyen aludt. Felállítottam és kiküldtem a házból, egy esendő, aki velem jött megvasalta. Mikor kíséretet kezdtem, egy zsebkendőt vett ki Sóvágó a zsebéből, oda akarta dobni a nővérenek. Ezt megláttam, zsebre tettem vele és bekisértem a laktanyára.

— Nem tűnt fel önnek, hogy nincs meg a zöld kalapja?

— De igen, rögtön láttam, hogy más kalap van rajta. Kérdeztem is tőle, hol a kalapja, ő azt felelte, hogy ellopta tőle valami csavargó.

— Nem kérdezte ott a háznépétől, hogy hol volt Sóvágó?

— De igen és azt mondta a nővére, hogy egész éjjel mulatott, s úgy 4 óra tájt ment haza.

— Ráismert ön a nyomozás alatt Sóvágó kalapjára?

— Amikor Bardócz biztos nekem megmutatta a kalapot, rögtön ráismertem.

— Ön megmer arra esküdni, hogy a zsebkendőt nem adhatta Nagy Imréné Sóvágónak?

— Igen, megesküszöm rá, mert Nagy Imréné akkor, amikor én megjelentem Sóvágónál nem volt otthon, csak a házkutatás tartama alatt érkezett oda.

— Nézze meg ezt a két kalapot, melyik a Sóvágóé?

Tanu rámutat a bűnjelként őrzött kalapra, amit a helyszínen találtak és megmutatja azt a jelet, amit ő tett a kalapba.

Sóvágó a tanu vallomására kijelenti, hogy a járásörmester téved, amikor azt állítja, hogy november hóban engem látott.

A tanu megesketését felfüggesztik. Az elnök a déli órákra berkeszti a tárgyalást.

Délutáni tanukihallgatások.

Délután három órakor folytatódik a tanukihallgatások. Az elnök miután megnyitja a tárgyalást, először Karap Kálmáné tanut, a hajduböszörményi „Fürdő” vendéglő tulajdonosnőjét hallgatják ki, aki — mint Sóvágó állítja — tud arról, hogy azon éjjel mi or a gyilkosság történt, bezörgetett a vendéglőbe.

A tanu elmondja, hogy a kérdéses éjszakán tényleg bezörgetett valaki a vendéglőbe, de hogy hány órakor azt nem tudja. Aki ott járt olyanforma ember volt mint Sóvágó, pálinkát kért, de nem adott neki, elutasította, mire nagy dörögés közepett eltávozott. Bár Sóvágót vélte felismerni az emberben, biztosan nem állítja, megesküdni nem merne rá, hogy ő volt.

A tanu kihallgatása ezzel véget ért. — Utánna Kontsek Kornél főtéri kereskedő következett. Arra nézve hallgatják ki, hogy Kovács Ferencék nála szoktak-e vásárolni és hogy bűnjelként szereplő zsebkendő az ő üzletéből származik-e? Kontsek elmondja, hogy Kovácsék régi vevői, de hogy a zsebkendő, melyet Sóvágónál találtak, az ő üzletéből való lenne, azt nem mondhatja, mert olyan zsebkendő minden kereskedésben található.

A védő kéri még Kardos László és Reichmann Mór kereskedőknek tanukul való beidézését, amit a törvényszék elrendel.

Szabó Kálmáné.

Debreceni lakos, de Hajduböszörményben sokáig lakott. Azt állítja, hogy november 6-án, a gyilkosságot megelőző napon Böszörményből Debrecenbe jöttek a vonaton együtt utazott Sóvágóval.

— Elnök: Kegyed azt állítja, hogy együtt jött ve Sóvágóval november 6-án Debrecenbe?

— Igen.

— Biztos ebben?

— Hogyne kérem, hiszen ismerem őt.

— Egyedül volt Sóvágó vagy volt vele valaki?

— Nem egyedül volt, egy nő volt vele.

— Melyik állomásnál szálltak ki?

— A kisállomásnál.

— Bizonyos, hogy november 6-án történt ez?

— Igen biztosan tudom, a délutáni egy órakor érkező vonattal jöttem, mikor kiszálltam és a Hatvan-utcán befelé tartottam a városba, láttam magam előtt menni Sóvágót egy nővel, még mondtam is, hogy nini Sóvágó rátalált a párjára.

— Ismeri azt a nőt talán, aki vele volt?

— Igen ismerem.

— Ugy látom régebből ismeri sóvágót, nem tudná megmondani, milyen ruhát, főképpen milyen kalapot szokott viselni.

— Nem igen figyeltem, de úgy emlékszem zöld kalapot hordott.

— Arra nem emlékszik, milyen alakja, formája volt a kalapnak?

— Ha látnám megismerném.

Az elnök felmutatja Sóvágó mostani kalapját és a bűnjelként szereplő kalapot s a tanu ráismer a bűnjelként szereplő kalapban Sóvágó tulajdonára.

— Sóvágó azt mondja, hogy az asszony nem mond igazat, ő vele nem utazott nov. 6-án, az hazugság.

A tanut megesketik. Utánna kihallgatják Nagy András cukrász tanoncot, aki jelentéktelen vallomást tesz.

Sóvágó galambja.

Zolnay Gergelyné, Sóvágó menyecskeje; az az asszony, akivel — állítása szerint — az eset története előtt néhány nappal Debrecenbe utazóban összeharagkozott a vonaton. Az asszony részletesen előadja az esetet, hogy hétfői vagy más napon történt, arra nem emlékszik. Sóvágó nagyon udvarias, figyelmes volt vele szemben. Mikor a vonatból kiszálltak hozzá csatlakozott és bekisérte a városba. Közben ajánlatot tett neki, hogy legyen a felesége. Majd unszolta, hogy menjen vele otthonnálni és el is mentek a „Debrecen” vendéglőbe.

— Utközben, mikor jöttek nem találkoztak senkivel?

— De igen egy nagy magas szőke ember megszólította Sóvágót.

— Mit mondott neki, nem hallotta?

— Csak annyit, hogy: szervusz Jancsi.

— Válaszolt erre valamit Sóvágó?

— Visszaszólt, hogy: szervusz, majd a kitűzött helyen találkoztunk.

— Meddig voltak a Debrecen vendéglőben?

— Késő estig együtt maradtunk.

— A tanut ezután a vádlott ruházata, kalapjára hallgatják ki. Nem ismeri fel az előmutatott kalapokat, mint Sóvágóé. Ugy emlékszik sárgás kalapot viselt ez alkalommal, mikor vele összetalálkozott.

Csomó Sándor Sóvágó barátja, aki mikor az asszonyt kísérte a városba megszólította. A fegyházban ismerkedett meg Sóvágóval, akivel nagyon jó cimborák lettek. Bizonyítja, hogy ő volt, akivel találkozott Sóvágó. Egyébként vallomása jelentéktelen.

Apróbb vallomások.

Ezután több apró tanuvallomás következik. Kihallgatják Reinitz Mór böszörményi koresmárost, tőle vette Sóvágó azt a kalapját, melyet — mint állítja — elloptak és amely hasonlított a bűnjelként szereplő kalaphoz. A tanu bizonyítja, hogy a vádlott tőle vett egy kalapot, de hogy milyen volt az, arra már nem emlékszik.

Ugyanezt vallotta Reinitz Sarolta, a koresmáros leánya is.

Zámbó Albert, Zámbó Mihály, Hajdu Bálint, Zámbó Kálmán muzsikus cigányokat, — akik jelen voltak a kalapvásárnál — arra nézve hallgatják ki, hogy felismerik-e a kalapot, melyet Sóvágó a koresmárostól vett és igaz-e az, — amint Sóvágó állítja, hogy a kalap nagy volt neki és ők papir szeletekkel kibélelték azt.

Valamennyien azt vallják, hogy a bűnjelként szereplő kalap hasonlít ugyan a Sóvágónak a koresmárostól vett kalapjához, de határozottan nem állíthatják. A papir bélelés történetére nem emlékeznek.

Este fél hétkor az elnök berkeszti a tárgyalást, melyet holnap 9 órakor folytatnak.

TAVIRATOK.

A madridi bombamerénylet.

Madrid, június 5. Madridi jelentés szerint a bombamerénylet áldozatainak száma 108 halott és sebesült.

Uj főispán.

Budapest, június 5. A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király Kádebo Gergely országos képviselőt Temesvármegye főispánjává kinevezte.

A merénylő ruhája.

Budapest, június 5. Madridból jelentik: Madrid közelében egy réten megtalálták Moral, az öngyilkos merénylő, köznapi ruháit. A cipőkön láthatni, hogy Moral a szántó földeken keresztül menekült. — Azt hiszik, hogy Moral azonnal a merénylet elkövetése után itt keresett bujó helyet.

Brutális katonatiszt.

Kőszeg, június 5. Wircher Adolf vadászrezdabeli hadnagy az utcán összeszólalkozott Beöthy István cipészlegénynyel, kardot rántott és a cipész jobb karját ketté törte. A brutalitás óriási feltűnést és megbotránkozást keltett.

Összeesküvés Roosewelt ellen.

New-York, június 5. Portlandban Roosewelt elnök ellen nihilista összeesküvést fedeztek fel. Számos embert letartóztattak.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 5.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelte. — Nyugodt irányzat mellett 17,000 métermázsza került forgalomba gyöngén tartott áron. Egyéb gabonanevek közül zab szilárdabb, tengeri változatlan, rozs nyugodt, árpa nyugodtabb. — Idő: boros.

Buza októberre	15.66—68.
Buza áprilisra	16.24—26.
Rosz októberre	12.98—13.00.
Zab októberre	13.08—10.
Tengeri júliusra	13.04—06.
„ augusztusra	13.20—22.
„ 1907 májusra	11.52—54.
Repece augusztusra	28.60—80.

Szerkesztői-posta.

Ifju tavasz. Hozzánk beküldött versét „Népdal”-nak nevezi, kezdővén illetéknépen:

„Kölyök-csizmám felhuzom,

Igy masérozok...”

A kölyök-csizma kifejezést tartja Ön annyira népiesnek, hogy miatta népdalnak véltversét. Pedig éppen a miatt nem népdal. A baka a világot sem nevezi a bakancsát azon a gunynéven, a mely paraszt legény meg nem baka, az nem huz bakancsot, kölyökcsizmát és nem masérozik. (Ez az é betű is szörnyen népiesnek tetszhetik Önnek.) Világos tehát, hogy olyan poétától származik, a ki a népieséget különös szavakban keresi, utánozza, tulajdonképp fogalma sincs arról, hogy mi az a népdal.

Aggódó szülő. Hogy gyermekét nyárára hova küldje? ezen kár a fejét olyan nagyon törni. Ha módjában van, valami hűvös fürdőhelyre elküldheti, vagy esetébe valamely felvidéki városba. De mindenestre szükséges, hogy ne csak jó levegőn legyen, de legyen majd jó kosztja is, mert ennek hiányában minden levegőzés és fürdőzés eredménytelen.

Uj üzlet a főtéren.

Aszmann Ferenc

uri és női divatoikkak:

MAGYAR MŰIPARI KÉSZÍTMÉNYEK RAKTÁRA.
Piac-utca 27. szám alatt, (Városi bérház,) Városházával szemben.

NAGY RAKTÁR MINDENNEMŰ uri és női divat különleges-
ségekben.

**Kizárólag Magyar műipari ké-
szítmények nagyválasztékban.**

Üzletem megtekintésére felhívom a
mélyen tisztelt közönség becses figyelmét
és szives pártfogását kérem

Kiváló tisztelettel

Aszmann Ferenc.

272-8-5.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szönyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debrecen, Kossuth-utca.

Csikes Ernő férfi szabó

DEBRECEN, Főter 58. sz. Bank-palota.

Uri, polgári, katonai, papi és mindenféle
egyenruhák a legújabb divat
szerint készítettnek. — Dus raktár
bel és külföldi szövetekből.

Vidéki megrendeléseket gyorsan eszközöl

Málnási Mária
Málnási Siculia
Borszéki, Bikszádi
Luh Margit
Luh Erzsébet
Mohai Ágnes
Parádi, Polenai
Répáti Salvator
Sztójkai Szolyvai
Szlavini, Suliguli
Magyar borvizek.

Minndennemű gyógy- és borvizeket
folyton friss töltésben, jutányos árban
ajánl

Csanak József

fűszer, csemege bor- és ásványvíz kereskedése.

Telefon 70. szám.

Helybeli megrendelések
házhoz szállítanak.

Bártfai, Bilini,
Budai, Czigolka,
Csizi, Emsi, Halli,
Ivándai, Karlsbadi,
Krondorfi,
Korynczai, Lipiki
Marianbadi, Parádi
arzen,
Preblau, Rohitschi stb.
Selters
Gyógyvizek.

Sérvben szenvedők!

Keleti féle

legújabb találmányu cs.
és kir. szab; sérvkötő pne-
umatikus gumi-pelottával,
a legtokéletesebb a maga
nemében!

A legrégebbi és legnagyobb
sérveket fájdalom nélkül
visszatartja!

Árak: egyoldalu 12 kor.
kétoldalu 24 kor.

Számtalan elismerő levél
bel és külföldi leghíreseb
orvosoktól és szaktaná-
roktól!

25 év óta fennálló testgyógyászati műintézetben
egy fővárosi gyakorló szakorvos állandó felügyelete
mellett a legtokéletesebb technikai kivitelben, a
legolcsóbb árak mellett készülnek.

MŰLÁBAK és MŰKEZEK
amputáltak részére.

Mellfűzők és egyenestartók ferdén nőttek részére.

Járó és támgépek csont- és ízület
tuberkulotikus,
angolkóros, rheumás, elgörbült betegeknek.

Haskötők, gummi-görcsér harisnyák
(Hölgyeknek női kiszolgálás.)

Szegényeknek részletfizetések megengedése szerint.
— Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több
ábrával ellátott — nagy képes árjegyzéket,

Keleti J.

orvosi műszergyáros BUDAPEST, IV. ker.
Koronaherceg utca 27/3.

a főtisztelendő szervita rend zárda palotájában.
Gyár: Bpest. Központi városház. Alapítvány 1878.

NYAVALYATÓRÉS!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szen-
ved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható a
szabad. „Hattyu gyógyszerár“ által Majna-Frankfurt.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegeztése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
helfesen díjtalanul.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M. Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmár (gyorsvonat)	este	8	24
Szatmár — M. Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs — S. A. — Ujhely Kassa f.	d. u.	4	26
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
H-Böszörmény — — — — —	d. e.	8	16
Sz. Sz. Mihály — — — — —	d. u.	11	11
felé — — — — —	d. u.	11	20
	d. u.	4	34
	d. u.	4	47
	este	7	—
	este	7	37
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs — Polgár felé m. á. v. től	d. u.	4	56
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske — N.-Léta felé — — —	reggel	9	35
Derecske — N.-Léta felé — — —	d. u.	4	51

Bpestre érkezik:		óra	perc
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35

Budapestről Debrecenbe indul:		óra	perc
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15

Debrecenbe érkezik:		óra	perc
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	8	29
Budapest — Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	3	24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — — — —	reggel	8	46
Szatmár — M. Szigetről — — —	d. u.	4	12
Csak M. Szigetről — — — — —	este	10	11
Szatmár felől — — — — —	este	6	40
Kassa — Miskolc felől — — — —	este	8	19
Kassa — S. A. — Ujhely — Szerencs	d. e.	11	31

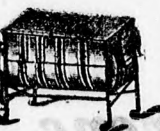
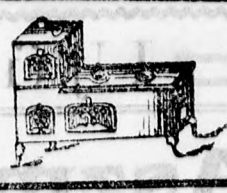
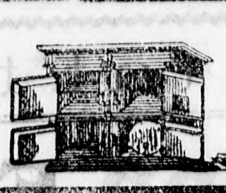
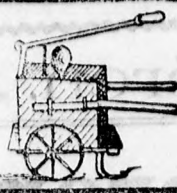
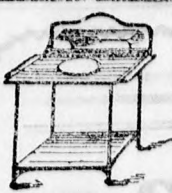
B.-Sz. Mihály — — — — —	vásártérről —	reggel	7	35
H-Böszörmény — — — — —	mávasúthoz —	d. e.	7	40
felől — — — — —	vásártérről —	este	6	22
	mávasúthoz —	este	6	28
	vásártérről —	d. u.	8	29
	mávasúthoz —	d. u.	8	35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs — Polgár felől vas. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs — Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske — Nagy-Léta felől — —	reggel	7	15	
Derecske — Nagy-Léta felől — —	d. u.	3	18	

László Zsigmond

allatorvosi
rendelő irodája

Deák Ferenc-u. 14 sz. I. em.

Eltfogad: lépfene, sercegő úszók,
sertés orbánc elleni oltásokat.

Tavaszi idény.

Építkezéshez: **vasgerendák, porcellan és vaskályhák, konyhák.** Építkezési vasalások. **Méhszeti cikkek és szeszámok, minden iparághoz, fürdő kádak, jégszekrények, vasbutorok, gyermek-kocsik, kertészeti felszerelések, kerti padok és butorok, Minimax tüzoltó készülék, Önműködő ajtózárok, kerítésnek való tüskés sodrony és sodrony fonat.**

Tóth Gyula

vasnagykereskedő, Debrecen, 20 és 27.

A legjobb arcz- széplítő szer a SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arczot tisztítja, teheríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három szíjben, fehér, rózsás és orém

1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerészertárában

Aradon szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerertárban

MAYFARTH PH. és Tsa.

szabadalmazott

Önműködő „Syphonia“-ja mégis a legjobb permetező

szőlőknek, komlós ültetvényeknek, gyümölcsfa-károsítók kiirtására.

levélbetegségek ellen való védekezésre, a szegecs és tor-máncs stb. megsemmisítésére.

Hordozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter folyadék számára petroleum keverő-készülékkel vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől

MAYFARTH PH. és Tsa.

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára.

Több mint 560 arany-, ezüst éremmel stb. kitüntetve.

Bécs III, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.